

Geluid

Goedgekeurd door Sociale Partners

Getoetst door Inspectie SZW

In de bos- en natuursector wordt regelmatig gebruik gemaakt van trekkers, aanbouw- en zelfrijdende machines of motorisch aangedreven handgereedschap. Bij een deel van deze werkzaamheden wordt de norm voor schadelijk geluid, (80 dB(A)) overschreden. Afhankelijk van het aantal decibels, de toonhoogte en de blootstellingsduur kan blijvende gehoorschade optreden. Schadelijk geluid verhoogt ook de kans op ongevallen, onder meer omdat mensen onderling minder goed kunnen communiceren en naderend gevaar (machines, verkeer en apparaten) en waarschuwingssignalen minder goed hoorbaar zijn. Enkele voorbeelden van bijkomende risico's zijn stress, vermoeidheid, verminderde concentratie en stijging van bloeddruk en hartslag.

Knelpunten

- Medewerkers kunnen gehoorschade oplopen door het werk, omdat het geluidsniveau onvoldoende wordt herkend en erkend of wordt beperkt.
- Medewerkers maken niet of onvoldoende gebruik van gehoorbescherming, soms zijn aanwezige middelen verouderd of defect.
- Op plaatsen waar het geluidsniveau hoger is dan 80 dB(A) worden geen doeltreffende maatregelen getroffen.
- Het geluidsniveau op de werkplek maakt het horen van mogelijk andere gevaren moeilijker.

De brancheafspraken

- ✓ Inventariseer wanneer er sprake is van schadelijk geluid (geluidsniveaus hoger dan 80 dB(A)).
- ✓ Neem maatregelen om de blootstelling aan schadelijk geluid te beperken.
- ✓ Kies bij aanschaf voor stille(re) machines, gereedschappen en apparaten.
- ✓ Plaats lawaaiige machines in een aparte ruimte of scherm lawaaiige machines af.
- ✓ Zorg voor tijdig onderhoud aan apparatuur, machines en persoonlijke beschermingsmiddelen.
- ✓ Informeer medewerkers regelmatig over (de gevolgen van) schadelijk geluid, de maatregelen die de organisatie neemt en de wijze waarop zij zichzelf kunnen beschermen.
- ✓ Zorg voor goede en passende gehoorbeschermingsmiddelen.
- ✓ Bied medewerkers die in hun werk te maken hebben met schadelijk geluid periodiek medisch onderzoek aan.

Checklist

- Als een normaal gesprek op één meter afstand van elkaar moeilijk is: ga ervan uit gaan dat het geluidsniveau hoger is dan 80 dB(A) is. Er is dan dus sprake is van schadelijk geluid als je hier lang aan blootgesteld wordt.
- Als een machine meer dan normaal geluid maakt: meldt het aan de leidinggevende.
- Werk met een dichte cabine, doe alle ramen dicht.
- Draag gehoorbescherming bij meer dan 80 dB(A). Vanaf 85 dB(A) is het verplicht om gehoorbescherming te gebruiken.

Toelichting op de maatregelen

Organisatie en voorbereiding

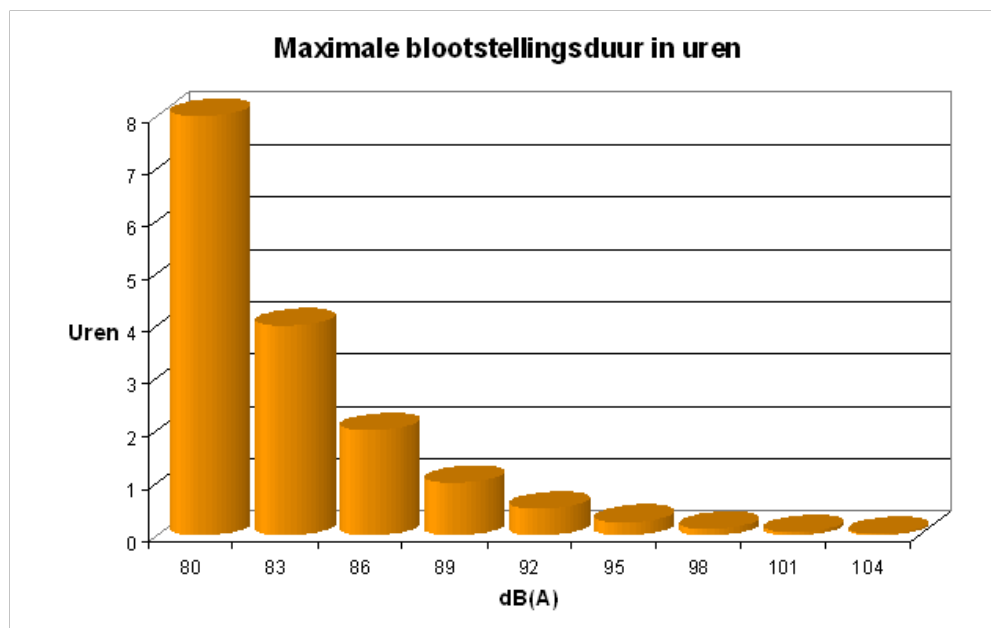
- Pak het geluid zo veel mogelijk aan bij de bron.
- Let bij aanschaf van machines, gereedschappen, apparaten op het geluidsniveau en houd rekening met een toename van het geluid door slijtage.
- Maak bij aankoop afspraken met de leverancier dat de machines, gereedschappen, apparaten bij normaal gebruik en onderhoud ook onder afgesproken geluidsniveaus zijn en blijven.
- Voer een inventarisatie van het geluid uit om de geluidsblootstelling te bepalen. In uw risico-inventarisatie en -evaluatie vind u de meest voorkomende geluidsniveaus. Zijn de niveaus onbekend, laat dan een geluidsinventarisatie uitvoeren.
- Neem maatregelen op basis van de inventarisatie.
- Neem de volgende maatregelen (wettelijke normen) wanneer het gemiddelde geluidsniveau op de werkplek boven de 80 dB(A)-grens komt:

Bij een blootstellingsniveau van > 80 dB(A) en < 85 dB(A):

- Laat het geluid beoordelen
- Stel gehoorbescherming beschikbaar
- Attendeer medewerkers op de mogelijkheid van een gehoortest (audiometrie)
- Zorg voor voorlichting en instructie

Bij een blootstellingsniveau van > 85 dB(A):

- Laat het geluid beoordelen
- Maak een plan van aanpak (hoe het geluid terug gebracht kan worden tot < 80 dB(A))
gebruik gehoorbescherming is verplicht
- Biedt medewerkers periodiek een gehoortest aan
- Markeer de werkplekken met pictogrammen
- Ga na of bij het geluidsniveau op de werkplek, de waarschuwingssignalen en dergelijk nog goed kunnen worden waargenomen.
- Houd ramen en deuren van cabines gesloten.
- Pleeg regelmatig onderhoud. Zorg bijvoorbeeld dat versleten lagers direct worden vervangen.
- Maak goede afspraken over gebruik van radio's, MP3-spelers, etcetera.
- Controleer regelmatig of afspraken en maatregelen nog effect hebben.
- Houd rekening met de ontwikkelingen van de techniek.

De schadelijkheid van 8 uur blootstelling aan lawaai van 80 dB(A) is voor het gehoor hetzelfde als 1 uur werken in 89 dB(A) of 12,5 minuut werken in 98 dB(A). De rest van de dag moet het geluidsniveau beneden de 80 decibel zijn

Opleiding en instructie

- Geef medewerkers voorlichting over geluid, zodat zij goed kunnen beoordelen wanneer er sprake is van schadelijk geluid.
- Zorg dat werknemers de risico's kennen van blootstelling aan schadelijk geluid zie [bijlage 1 Wat is lawaai?](#)
- Zorg dat medewerkers weten hoe te handelen wanneer er sprake is van schadelijk geluid.
- Instrueer medewerkers over het dragen van gehoorbeschermingsmiddelen. Zie [bijlage 2 Keuze gehoorbeschermingsmiddelen](#). Zorg dat zij consequent de juiste gehoorbeschermingsmiddelen dragen, dat zij deze op een juiste manier gebruiken en goed onderhouden.

Soort machine	Lawaaigebied < 80 dB(A)	Lawaaigebied 80 – 85 dB(A)	Lawaaigebied > 85 dB(A)
Trekker open			
Trekker met cabine		*1	
Minitrekkers open			
Minitrekkers met cabine	*2		
Minishovel open			
Minishovel met cabine	*2		
Zelfrijdende maaimachine open			
Zelfrijdende maaimachine met cabine	*2		
Minikraan	*2		
Takkenversnipperaar			
Motorkettingzaag			
Motorheggenschaar			
Bosmaaier			
Duwmaaier			
Bladblazer			
Doorslijpmachine of stenzaag			
Trilplaat			
Grondfrees			
Luchtspuit (aan de compressor)			
Hogedrukreiniger			*3

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Stel gehoorbeschermingsmiddelen beschikbaar wanneer er sprake is van > 80 dB(A).
- Zorg dat medewerkers een keuzemogelijkheid hebben tussen de verschillende gehoorbeschermingsmiddelen.